

CRNA GORA
DRŽAVNA IZBORNA KOMISIJA

Broj: 184
Podgorica, 07.04.2022. godine.

OPŠTINSKIM IZBORNIM KOMISIJAMA

Državna izborna komisija, na sjednici održanoj 23.03.2022. godine razmatrala je inicijative Saveza slijepih Crne Gore i Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore i izmijenila Pravila o određivanju i uređenju biračkih mjesta i o mjerama kojima se obezbjeđuje tajnost glasanja ("Službeni list Crne Gore", br. 011/16, 076/17 i 033/22) i Pravila o jedinstvenim standardima za izborni materijal ("Službeni list Crne Gore", br. 015/14, 005/22 i 033/22).

Ovim aktom vas upućujemo da obratite pažnju na izmijenjene odredbe navedenih podzakonskih akata i neophodnost njihove primjene kako bi se obezbijedili uslovi za samostalno i tajno glasanje osoba sa invaliditetom.

Pravila o određivanju i uređenju biračkih mjesta i o mjerama kojima se obezbjeđuje tajnost glasanja ("Službeni list Crne Gore", br. 011/16 i 076/17) izmijenjena su u tački 3 podtačka 5 tako da sada ista glasi:

„Prilikom određivanja biračkih mjesta opštinska izborna komisija je dužna da vodi računa da biračka mjesta budu određena u objektima koji su prilagođeni osobama sa invaliditetom.

Radna površina na kojoj je postavljena kutija za glasanje je visine do 40 cm kako bi lica niskog rasta i korisnici kolica mogli samostalno da stave glasački listić u glasačku kutiju. Biračko mjesto mora biti uređeno na način da svi članovi biračkog odbora imaju nesmetan pogled na glasačku kutiju.“

U skladu sa navedenim opštinske izborne komisije, prilikom donošenja rješenja o određivanju biračkih mjesta, dužne su da obrate posebnu pažnju da biračka mjesta budu smještena u objektima koji su dostupni osobama sa invaliditetom na način što će objekti imati ravnu podlogu, kosu rampu ili lift za osobe koje se otežano kreću ili su korisnici invalidskih kolica. Pristup može biti obezbijeđen privremenim montažnim

kosim rampama (od punog drveta ili metala) nagiba ne većeg od 8%. Ovdje treba imati u vidu i izmještanje određenih biračkih mjesta u objekte koji su dostupni osobama sa invaliditetom.

Pragovi na ulaznim vratima treba da budu do 5 cm, imajući u vidu da standard predviđa dozvoljeni prag do 2 cm. Ulazna vrata na biračkim mjestima moraju da budu najmanje 85 cm širine, a tamo gdje postoje dva krila vrata oba krila treba da budu otvorena.

U cilju orijentacije i samostalnog kretanja birača s oštećenim vidom na biračkom mjestu neophodno je obezbijediti taktilne trake u vidu traka od etisona. Trake moraju biti širine 40 cm. Traka se postavlja od ulaska na biračko mjesto, do stola za kojim sjede članovi biračkog odbora, do glasačke kabine i na kraju do glasačke kutije i mora biti tamno crvene boje (bordo), odnosno kontrastne boje u odnosu na boju podloge, kako bi se osobe djelimično oštećenog vida mogle samostalno kretati.

Paravani za glasanje čiji su oblik i dimenzije određene Pravilima o jedinstvenim standardima za izborni materijal ("Službeni list Crne Gore", br. 015/14, 005/22 i 033/22) imaju dvije police za pisanje visine i to: jednu 104 cm i drugu 72 cm za lica niskog rasta i korisnike kolica. Ukoliko je na biračkom mjestu postavljen jedan paravan za glasanje, on mora imati postavljenu nižu policu. Ako se na biračkom mjestu nalazi više od jednog paravana, najmanje jedan od njih, mora imati postavljenju nižu policu. Imajući u vidu da će više od polovine opština imati redovne lokalne izbore ove godine kao i da su 2023. godine redovni izbori za izbor Predsjednika Crne Gore molim vas da provjerite da li paravani za glasanje koje koristite imaju dvije police za pisanje. Ukoliko nemaju dvije police potrebno je da obavijestite Državnu izbornu komisiju kako bi se izvršila nabavka odgovarajućih paravana.

Radna površina na kojoj je postavljena kutija za glasanje je visine do 40 cm kako bi lica niskog rasta i korisnici kolica mogli samostalno da stave glasački listić u glasačku kutiju. Prilikom postavljanja kutije voditi računa da bude tako postavljena da svi članovi biračkog odbora imaju nesmetan pogled na glasačku kutiju.

Pravila o jedinstvenim standardima za izborni materijal ("Službeni list Crne Gore", br. 015/14 i 005/22) izmijenjena su u tački 1 podtačka 5 koja sada glasi:

„5) Šablon za glasački listić

Šablon za glasački listić izrađuje se od odgovarajućeg materijala, u tamnoplavoj boji i mora da prati izgled glasačkog listića. Šablon sadrži proreze koji položajem odgovaraju položaju rednih brojeva izbornih lista na glasačkom listiću. U cilju zaštite tajnosti glasanja na rubovima proreza na šablonu postavljeni su metalni prstenovi.“

U svrhu obezbjeđenja uslova samostalnog i tajnog glasanja za osobe oštećenog vida, na svim biračkim mjestima obezbijediti najmanje dva šablona za glasački listić, jedan za biračko mjesto drugi za glasanje putem pisma. Članovi biračkih odbora, treba da ponude šablon za samostalno glasanje biraču, kada je očigledno da se radi o biraču oštećenog vida kao i da svakom biraču koji zatraži šablon, isti ustupe, uz pravilno stavljanje glasačkog listića u šablon kako bi osoba mogla nesmetano ostvariti biračko pravo.

Na svakom biračkom mjestu obezbijediti po dvije „brošure“ odštampane Brajevim pismom, na kojima je prenesen kompletan sadržaj teksta sa glasačkog listića (redni broj i naziv liste) tako da osoba oštećenog vida može na biračkom mjestu da se upozna sa sadržajem glasačkog listića.

Osobama s invaliditetom koje zatraže glasanje uz podršku asistenta birački odbor to mora omogućiti, uz obezbjeđivanje maksimalne samostalnosti osoba s invaliditetom i tajnosti glasanja.

Imajući u vidu navedene novine, potrebno je da se obratite nadležnim skupštinama opština budući da iste saglasno Zakonu obezbjeđuju uslove za rad opštinskih izbornih komisija.

Sa navedenim aktivnostima treba krenuti odmah kako bi izbori bili sprovedeni u saglasnosti sa izmijenjenim podzakonskim aktima koje je Državna izborna komisija donijela.

PREDSJEDNIK

dr Nikola Mugoša, s.r.